

2 . ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์

และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ.

นายนิยม เวชกามา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ
(ประธานวินิจฉัยเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

เหตุผล

โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของชาติ และเป็นที่มา ของหลักศีลธรรม ปัญญา และความเข้มแข็งของสังคมไทยมาช้านาน อันถือได้ว่าเป็นสถาบันหลัก ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ประกอบกับมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครอง พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ทั้งนี้ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชน ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน ให้รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกัน มิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินมาตรการและกลไกดังกล่าวด้วย จึงสมควรให้องค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในการ กำกับดูแลและเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและกำหนดแนวนโยบายหรือแนวทางในการอุปถัมภ์และคุ้มครอง พระพุทธศาสนา ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้รัฐและพุทธศาสนิกชนในการดำเนินการอุปถัมภ์และคุ้มครอง พระพุทธศาสนาให้เจริญมั่นคงสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ให้รัฐและพุทธศาสนิกชนร่วมกันอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ในแนวทางดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ ของพระพุทธศาสนา
- (๒) ส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนิกชนให้เจริญมั่นคงในหลักไตรสิกขา
- (๓) ส่งเสริมการจัดการศึกษาของวัดให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาเพื่อปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีเพื่อพัฒนาจิตใจ
- (๔) ส่งเสริมเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ความเข้าใจในหลักพุทธธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม
- (๕) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์การทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา
- (๖) ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดีในทางพระพุทธศาสนา
- (๗) ส่งเสริมการเดินทางไปนมัสการพุทธสังเวชนียสถาน
- (๘) จัดให้มีการสอดส่องดูแลและปกป้องกิจการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาไม่ให้มีการกระทำละเมิด ดุหมิ่น เหยียดหยาม ทำลาย ลอกเลียน ดัดแปลง หรือทำให้วิปริตไป
- (๙) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความสามัคคีของพุทธศาสนิกชน
- (๑๐) ให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระภิกษุและสามเณรซึ่งถูกดำเนินคดีหรืออาพาธ
- (๑๑) ส่งเสริมให้มีสมาชิกอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด
- (๑๒) จัดให้มีระบบการบริการสาธารณสุขและการพัฒนาระบบสุขภาพแก่คณะสงฆ์และสามเณรอย่างมีมาตรฐาน ทั้งถึง สะดวก และมีประสิทธิภาพ

หมวด ๒

คณะกรรมการ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ นายกสภานายความ ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และผู้แทนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- (๓) กรรมการซึ่งมหาเถรสมาคมแต่งตั้งจากพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ จำนวนห้ารูป หรือคน
- (๔) กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรทางพระพุทธศาสนา จำนวนสี่คน
- (๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านพระพุทธศาสนา จำนวนห้าคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการในสังกัด สำนักงานจำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒) จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธตั้งแต่กำเนิด หากบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้นับถือศาสนาพุทธตั้งแต่กำเนิดให้รองปลัดกระทรวงเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง แทน

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธโดยกำเนิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ สี่ปีนับแต่ วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม
- (๔) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน ความสามารถ
- (๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๖ (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่ง ก่อนครบวาระ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทน และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการนั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการ เท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแนวทางการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรการและแผนการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) สนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์ และส่งเสริมการเดินทางไปนมัสการ พุทธสังเวชนียสถาน

(๔) ประกาศจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการของสมัชชา
อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

(๖) กำหนดแนวทางให้คณะกรรมการสมัชชาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้อง
กับนโยบายและแนวทางการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๗) กำหนดมาตรฐานข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการอุปถัมภ์และคุ้มครอง
พระพุทธศาสนา

(๘) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีให้มีการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการอุปถัมภ์และคุ้มครอง
พระพุทธศาสนาของสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดไปใช้ในจังหวัดอื่น

(๙) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือ
คำสั่ง ที่เป็นอุปสรรคต่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยนำผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของ
สมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว

(๑๐) พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๑) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๒) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) หน้าที่และอำนาจอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และ
อำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณา
หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน
โดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการและรับผิดชอบงานประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการสมัชชา และคณะกรรมการบริหารกองทุน รวมทั้งให้มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานของสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด
- (๒) จัดให้มีการวิเคราะห์และวิจัยเพื่อการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา
- (๓) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา ของสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด
- (๔) รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์แนวทางการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งนำเสนอแนวทางการขยายผลแนวปฏิบัติที่ดีในการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา ต่อคณะกรรมการ
- (๕) กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาของสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด
- (๖) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา
- (๗) ปฏิบัติงานอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ให้มีสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด การจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้มีคณะผู้เสนอคณะหนึ่งโดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยคณะผู้เสนอต้องแสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะดำเนินการอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาและการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องในจังหวัด

จำนวนและคุณสมบัติของคณะผู้เสนอ หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละจังหวัดได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๖ การเสนอจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนา ประจำจังหวัดตาม มาตรา ๑๕ วรรคสอง ต้องกระทำอย่างเปิดเผย และอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) รายชื่อคณะผู้เสนอ
- (๒) รายชื่อขององค์กรหรือเครือข่ายที่ประสงค์จะเข้าร่วมให้การสนับสนุน
- (๓) แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕
- (๔) แนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ความพร้อมในการจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอย่างรอบด้าน

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าจังหวัดใดมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด คณะกรรมการอาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำรวจความพร้อมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการขอจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดและให้คณะกรรมการประกาศให้จังหวัดนั้นมีสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ การบริหารสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ให้มีคณะกรรมการสมัชชาคณะหนึ่ง จำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนของวัดในจังหวัด ผู้แทนองค์กรทางศาสนา ผู้แทนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนองค์กรเอกชน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

องค์ประกอบของคณะกรรมการ จำนวน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสมัชชา ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามความเหมาะสมในแต่ละจังหวัด โดยให้คำนึงถึงความหลากหลายและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

เมื่อคณะกรรมการประกาศให้จังหวัดใดมีการจัดตั้งสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดแล้ว ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดของจังหวัดนั้น ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการสมัชชาตามวรรคหนึ่ง เพื่อเสนอคณะกรรมการแต่งตั้ง

มาตรา ๑๙ ให้เจ้าคณะจังหวัดฝ่ายมหานิกายและเจ้าคณะจังหวัดฝ่ายธรรมยุต เป็นที่ปรึกษาสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด

มาตรา ๒๐ ให้สมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาในจังหวัด
- (๒) จัดทำแผนการส่งเสริมของพุทธศาสนิกชนในจังหวัดในการมีส่วนร่วมพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาของจังหวัด ตลอดจนสนับสนุนกิจการของคณะสงฆ์
- (๓) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา
- (๔) ประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรทางพระพุทธศาสนา ภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา
- (๕) ระดมทุนเพื่อสนับสนุนกองทุน
- (๖) ประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- (๗) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการสมัชชาโดยอนุโลม

หมวด ๓
การอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้มีกองทุนเพื่อการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนิกชน สนับสนุนการศาสนศึกษา การศาสนสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ หรือการสาธารณสงเคราะห์ของวัดในพระพุทธศาสนา รวมทั้งสนับสนุน การดำเนินการของสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับการบริจาคจากวัดหรือพุทธศาสนิกชน
- (๒) ดอกผลและผลประโยชน์ของกองทุน

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินจำนวนแปดคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ผู้บริจาคเงินให้แก่กองทุนมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร

หมวด ๔
การคุ้มครองพระพุทธศาสนา

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่พระภิกษุหรือสามเณรถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา หรือถูกจับกุม และพระภิกษุหรือสามเณรร้องขอ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดให้มี พระวินยาศึกษา หมายความหรือผู้มีวิชาชีพทางกฎหมาย กรรมการสมัชชาประจำจังหวัด และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเข้าร่วมฟังการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิความเป็นพระภิกษุตามพระวินัยและกฎหมาย ในกรณีที่พระภิกษุรูปใดถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ถ้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ จะมีความเห็นว่าไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราวและเจ้าอาวาสแห่งวัดที่พระภิกษุรูปนั้นสังกัด ไม่รับมอบตัวไว้ควบคุม หรือพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม หรือพระภิกษุรูปนั้นมิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขอความเห็นชอบจากพระภิกษุผู้ปกครองของพระภิกษุที่ถูกกล่าวหาว่า จะส่งมอบพระภิกษุรูปนั้นให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นผู้รับมอบตัวหรือดำเนินการจัดหาที่พักให้ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือจนกว่าการพิจารณาคดีของศาลจะ ถึงที่สุดโดยไม่ต้องสละสมณเพศ

เมื่อจะต้องจำคุก กักขังหรือขังพระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ต้องดำเนินการจัดหาสถานที่พำนักหรือมอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดในการจัดหาที่พักแทนการจำคุก กักขัง หรือขัง ให้พระภิกษุ นั้นโดยไม่ต้องให้ละสมณเพศจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาหรือ คดีถึงที่สุดแล้ว และรายงานให้ศาลทราบถึงสถานที่พำนักนั้น

ให้คณะกรรมการออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดหาที่พักในระหว่างการสอบสวนหรือ ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

มาตรา ๒๖ พระภิกษุหรือสามเณรที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญามีสิทธิขอความช่วยเหลือจากกองทุนในการจัดหาทุนความเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินคดี

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของชาติ และเป็นที่มาของหลักศีลธรรม ปัญญา และความเข้มแข็งของสังคมไทยมาช้านาน อันถือได้ว่าเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ประกอบกับมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ทั้งนี้ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน ให้รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการและกลไกดังกล่าวด้วย จึงสมควรให้มีองค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในการกำกับดูแลและเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและกำหนดแนวนโยบายหรือแนวทางในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้รัฐและพุทธศาสนิกชนในการดำเนินการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้เจริญมั่นคงสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดบทนิยามเพื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ. (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพุทธศาสนิกชนในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา พ.ศ. โดยให้มีหน้าที่และอำนาจออกระเบียบและประกาศเพื่อให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาบรรลุวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ กำหนดมาตรการการสนับสนุน ส่งเสริมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา เพื่อให้รัฐและพุทธศาสนิกชนใช้เป็นแนวทางในการการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา (ร่างมาตรา ๕)

๒.๔ กำหนดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในการกำกับดูแลและเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและกำหนดแนวนโยบายหรือแนวทางในการการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาเป็นองค์กรหรือหน่วยงานหลักในการปฏิบัติหน้าที่กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา และกำหนดให้มีคณะกรรมการสมัชชาอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาประจำจังหวัดทำหน้าที่และมีอำนาจในการขับเคลื่อนและดำเนินการตามนโยบายหรือแนวทางในการการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทำหน้าที่หน่วยงานธุรการและรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้งสอง (ร่างมาตรา ๖ – มาตรา ๒๑)

๒.๕ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน เป็นองค์กรหรือหน่วยงานปฏิบัติในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน (ร่างมาตรา ๒๒ - มาตรา ๒๔)

๒.๖ กำหนดมาตรการแนวทางการคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยกำหนดมาตรการคุ้มครองและการให้ความช่วยเหลือทางคดีให้กับพระภิกษุหรือสามเณรที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา (ร่างมาตรา ๒๕ - มาตรา ๒๖)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

